eligebatur & inscius) distulisti: qui tamdem spontanea tibi & secreta confessione monstravit, quòd conscientia ejus aliquantisper ex natalibus esset læsa, [*Et infrà α.*] Cujus Electionem Capitulum petiit per Sed. Apost. confirmari, præsentato nobis Electionis Decreto, subscriptionibus Electium roborato [28]. Quidam autem Suffraganeorum tuorum asseruerunt eum fuisse filium cujusdam militis, & ab eo ex quadam ingenua & non conjugata susceptum. Idem quoque [29] Magister adjecit, quòd numquam pater ejus habuerat uxorem, sed matris [t] ejus, virginitatis florem præripuit quasi furtim [u]: [*Et infrà β.*] Quamvis autem Canon Lateranen. Concilii ab Alexan. præd. nostro editus [x], non legitimè genitos adeò persequatur, quòd Electionem talium innuit nullam esse: nobis tamen per eum adempta non fuit dispensandi facultas, cùm ea non fuerit prohibentis intentio: qui successoribus suis nullum potuit in hac parte præjudicium generare, pari post eum, imò eadem potestate functuris, cùm non habeat imperium par in parem [y]: [*Et infrà γ.*] Multa enim in hoc casu dispensationem inducere videbantur, literarum scientia, morum honestas, vitæ virtus, & fama personæ multipliciter à quibusdam etiam ex Fratribus nostris (qui eum in Scholis cognoverant) approbatæ [z]: faciebant etiam ad id non modicum, concors Capituli Vigorien. Electio, petitio Populi, assensus Principis, votum tuum, Suffraganeorum suffragia, & humilis devotio confitentis, qui spontè ac humiliter suum maluit confiteri reatum, quàm læsâ conscientiâ thronum conscendere pastoralem. † Habito ergo super hoc diligenti tractatu, intelligentes Vigorien. Capitulum, eumdem Magistrum non humiliter postulasse, sed improvidè potiùs elegisse, (cùm ad obtinendum dispensationis beneficium procedendum fuisset, non per Electionem inhibitam, sed per postulationem permissam) Electionem ipsam prædicti Canonis autoritate cassatam, denuntiamus irritam & inanem: parcentes non modicum Vigorien. Capitulo: quòd eis nec pœnam infligimus expressam in Canone supradicto, nec probare cogimus ignorantiam quam allegant. Et quamvis post cassationem hujusmodi nobis fuerit supplicatum, ut dignaremur cum eo misericorditer dispensare, supplicationem hujusmodi, quæ nomine Capituli non fiebat, (cùm non ad postulandam dispensationem, sed ad petendam confirmationem ipsius fuerint Nuntii destinati) ad præsens non duximus admittendam: decernentes irritum & inane quicquid super ordinatione ipsius Episcopatûs, ante susceptionem Literarum nostrarum fuerit attentatum. Quòd si Vigorien. Capitulum eumdem Magistrum propter prærogativam meritorum ipsius duxerit postulandum, postulationem apud Sedem Apostolicam præsentare procuret.

[α *Et quòd ad tantæ Dignitatis apicem, præter indulgentiam Ap. Se. nollet aliquatenus promoveri, proposuit: etiamsi promoventem benignum & facilem inveniret. Tu autem sicut vir providus & discretus, intellectâ conscientiâ ejus noluisti protinus ad confirmationem procedere, sed nobis rei seriem per tuas insinuasti literas, & per eas ipsius Magistri merita & scientiam commendasti. Capitulum autem ejusdem Ecclesiæ, quare per te fuisset Electionis confirmatio protelata, se ignorare per literas suas nobis transmissas exposuit, & eam*]

[β *Quo facto cum ipsa infra quadriennium à nativitate ipsius matrimonium contraxit. Nos ergo cum fratribus nostris habito super hoc diligenti tractatu, relectis Canonib. quosdam invenimus qui non legitimè genitos promoveri vetant ad officium pastorale, causam fortè trahentes ex Lege Divina, per quam spurii & manzeres usque in decimam generationem in Ecclesiam Dei prohibentur intrare. Invenimus etiam alios qui indecumque genitos non prohibent ad sacros Ordines promoveri, dummodo sibi vitæ merita suffragentur; asserentes quòd culpa parentum non est filiis imputanda. Et ad hoc probandum inducunt quòd Dominus noster Jesus Christus non tantum ex alienigenis, sed etiam adulterinis voluit commixtionibus nasci, qui est Sacerdos in æternum secundùm ordinem Melchisedech. Hi etiam Divinæ Scripturæ videntur inniti, quâ dicitur: Filius non portabit iniquitatem patris, & pater non portabit iniquitatem filii; per quam antiquum videtur proverbium removeri, quod inter filios Israël dici solebat: Patres comederunt uvam acerbam, & dentes filiorum obstupescunt. Quidam verò ad concordiam discordantia revocantes, repugnantiam Canonum prædictorum quodammodo sopire videbantur, dicentes quòd illegitimè geniti, si Religiosi fuerint, in Cœnobiis aut in Canonicis conversati, à sacris ministeriis minimè removentur: & inter illegitimè genitos quidam asserunt eos solos à sacris officiis prohibendos, qui paternam incontinentiam imitantur: & ii quoque videntur autoritate Divinæ Legis inniti, quâ dicitur: Ego sum Deus Zelotes visitans peccata patrum in filios usque in tertiam & quartam progeniem in iis qui oderunt me gratis, quasi dicat, in iis qui circa me paternum odium imitantur. Verum Canon Concilii Lateranen. à bo. me. Alexandro PP. p. nostro editus in Synodo generali, primis concordans Canonibus, non solùm tales vetat in Episcopos promoveri, verum etiam eligentibus talem personam certam pœnam infligit, imò ipso facto eandem pœnam asserit incurrisse; ut secundùm hoc Canon latæ sententiæ videatur, cujus tenor est. Ne videlicet, quod de quibusdam pro necessitatibus temporis factum est, in exemplum trahatur à posteris: nullus in Episcopum eligatur, nisi qui de legitimo matrimonio sit natus. Circa finem subjungens: Clerici sanè si contra formam istam quemquam elegerint, & eligendi tunc potestate privatos, & ab Ecclesiasticis Beneficiis triennio noverint se suspensos. Sanè prædictus Canon, qui non per eum qui Canones non nosset antiquos, sed per illum qui plenè noverat Canonicas Sanctiones, in Concilio multorum Jurisperitorum est editus, & ipsius approbatione Concilii roboratus, natis de non legitimo matrimonio omnem videtur in Episcopos promovendi aditum præclusisse. Cum id etiam ad consequentiam trahi prohibeat, quod pro necessitate inuuit prioribus temporibus esse factum; licèt nihil amplius quàm necessitus dispensantem ad dispensationem inducat. Præterea Electionem talium innuit nullam esse, dum in pœnam statuit Electorum ut tunc eligendi potestate se noverint privatos; quod nihil esset si tunc non occurreret Electio facienda: quod fieri non posset priori Electione seu etiam nominatione durante. Ex quo patet Electionem ejusmodi per ipsum Canonem irritatam.]

[γ *Sed ea tantum fuerit mens ipsius, ut quia ex eo quod aliquando ex dispensatione pro necessitate temporis factum fuerat, quidam gratiam in licentiam extendentes, & inde sumentes exemplum, se licitè credebant eligere tales, & indifferenter hujusmodi eligebant, cum talia fieri pro-hiberet, unde gravem. Electorib. pœnam infixit. Deliberavimus tamen cum Fratribus nostris, utrum in tali casu & cum tali persona deberemus misericorditer dispensare, vel Juris potius servare vigorem. Invenimus enim à bo. me. Urbano PP. p. nostro in casu multò difficiliori cum Cenomanen. dispensatum Electo, qui fuerat filius Sacerdotis; & Legion. Episcopo, qui post consecrationem suam humiliter fuerat & sponte confessus quòd fuisset ex matre non legitima procreatus, quam pater vivente uxore propria cognovisset. Sed idem Urbanus prohibuit ne id quasi pro regula in posterum ad consequentiam traheretur. Videbatur enim quòd cum illegitimè natis fuisset aliquamdiu dispensatum, & ex certa causa forsitan in posterum dispensandum, in hoc casu celerius deberet dispensatio indulgeri, illi personæ videlicet, quæ minus imperfectionis, plus perfectionis habebat.*]

¶ PITH. [27] *Vigorienſ.*] Westmonast. 91. Matth. Par. 275. 309. 369.

[28] *Roborato.*] *Can. Episcopus. distinct.* 61.

[29] *Idem quoque.*] Histor. Cantuarienſ. 125.

[t] matri.

[u] furtum.

[x] Cone. Later. *cap.* 3.

[y] *l.* 3. & 4. *ff. de arbitris.*

[z] *al.* approbata.

XXI. IDEM INNOCENT. III. [a] Genuensi Archiepiscopo, & Placentino & Bobien. [30] Epiſc. [c. an. 1200. *Romæ in Ligurian. &c.*]

[a] *In aliquot antiq.* Placentino & Papiensi Episcopis.

Non possunt Electores in præjudicium Electi compromittere: sed si consenserit Electioni suæ, vel consentire velit, non obstante Laudo in contrarium lato, est confirmandus, si aliud Canonicum sibi non obstat, licèt non sit de gremio illius Ecclesiæ, quamcumque ob causam à majori parte fuerit appellatum. Et in hoc ultimo est iste textus multùm notabilis.

CUm [b] inter Canonicos Saonen. super Electione Pontificis quæstio verteretur, ad Sedem Apostolicam S. Subdiac. Saonen. & I. Procurator Capituli accesserunt: [*Et infrà α.*] Proposuit autem Procurator prædictus, quòd singuli requisiti communi assensu in Hastens. Præpositum (excepto prædicto Subdiacono) convenerunt: quo in sua duritia permanente, aliorum consensus redactus fuit in scriptum publicum consequenter. Ceterùm pro parte altera fuit propositum ex adverso, quòd cùm septem essent Canonici Saonens. in Capitulum se receperunt [c] de futura Electione Pontificis tractaturi: sed Archidiac. Archipresbyter. & Præposito dictum Hasten. Præpositum nominantibus, fuit à præfato S. obviatum, asserente ipsum morbo epileptico laborare, pro quo alia vice tamquam inhabilis fuerat recusatus, nec ad aliam Ecclesiam debere fieri transitum, donec reperiretur idoneus in Ecclesia Saonensi: [*Et infrà β.*] Post hæc Archipresbyter pro parte altera de rato (ut dicebat) Literis præmunitus, ipse verò S. pro parte sua in Mediolanen. Archiepiscopum compromittere curaverunt [d], qui Magistrum G. Modicen. Canonicum eis dedit in Episcopum, & etiam confirmavit. *Et infrà.* † Disc. vestræ mandamus quatenus, cùm constet Electionem de Præposito memorato à majori & saniori parte Capituli celebratam fuisse, publicatam etiam & subscriptam, si dictus Præpositus eidem Electioni consenserit, ut per mutuum consensum Eligentium & Electi, quasi conjugale vinculum spiritualiter sit contractum: nisi sufficienter sit obstensum, eumdem morbo epileptico laborare (super quo contra ipsum ducitur appellatum) vos non obstante appellationis objecto, si qua ex aliis causis superiùs memoratis proponitur interposita, (cùm eas frivolas reputemus) Electionem confirmetis ipsius, non obstante quod post talem Electionem à præfato Archiepiscopo proponitur esse factum, etiamsi à partibus in eum fuerit compromissum, cùm Electores à tali Electione sic resilire nequiverint. Quòd si Electores illius non compromiserint in Archiepiscopum memoratum, etiamsi dictus Præpositus nondum Electioni de se factæ consenserit, eo tamen consentire volente (dummodo à morbo sit immunis objecto) vos Electionem ipsius nihilominus confirmetis.

[α *Quibus ven. f. n. J. Alban. Episcopum & dil. fil. n. A. tit. S. Martini Presbyterum Cardinalem dedimus Auditores, in quorum præsentia.*]

[β *Sed Præpositus Saonen. spretis appellationibus interpositis*

[b] *Cap.* 6. *eod. tit. in* III. *Compil.*

[c] *In aliquot vetustis*, quòd cùm essent Canonici septem Saonenſ. qui se in Capitulo receperunt. de futura, &c.

[d] Similis text. est *in c. contingit. & ibi* Innoc. *hoc tit.* Specul. *in tit. de arbit. §. restat. vers. item de sentent. & vers. sed numquid Clericus.*

Præpositum Hasten. elegit, objiciente adversa Parte, quòd hujusmodi Electio propter appellationes interpositas & alia etiam obstacula non teneret. Et infrà. *Sed & civitatem idem Præpositus & alii omnes egressi, exceptis Presbytero & Subdiac. sæpedictis, secum Capituli sigillum ignorantib. eis detulerunt, & ad Mediolanen. Archiepiscopum accedentes petierunt Electionem, quam fecerant confirmari, licèt à solo Præposito, & post appellationem factâ fuisset. Sed quoniam indebitus Electionis processus Archiepiscopo anteà innotuerat, petitioni eorum non annuens, quemdam de Fratribus suis ad investigandum Electionis processum Saon. direxit: sed cum testes coram eo produceretur, & postularetur ut in Nuntium ipsum pariter procurarent, Pars adversa jam dictum Archiepiscopum, altera verò Sed. Apostolicam invocavit. Sed cum ad mandatum Nuntii Partes Mediolanum iviſſent Apostolos petituræ, ab Archiepiscopo ut ad pacem redirent, fuere monitæ diligenter: cujus arbitrio Præpositus Saon. se stare velle constanter asseruit, si & hoc ipsum faceret Pars adversa; quod deliberato consilio præfatus Subdiaco. repromisit. Post hæc reversi ad propria, & demum ab Archiepiscopo evocati, Archipresbyter*] ¶ PITH. [30] *Et Bobienſ.*] Bononiensi.

[e] Hæc postrema verba desunt in III. *Compil.*

XXII. IDEM INNOCENTIUS III. Prænestino Episcopo, Apostolicæ Sedis Legato [e]. [ann. 1202. *Romæ in Germaniam.*]

Electus à majori & saniori parte Capituli, si est & erat idoneus tempore Electionis, confirmabitur: si autem erat indignus in Ordinibus, scientiâ vel ætate, & fuit scienter electus; electus à minori parte, si est dignus, confirmabitur.

[f] *Cap.* 7. *eod. tit. in* III. *Compil.*

[g] Colonienſis, *in omnib. manuscr. & nonnullis impress.*

[h] Quoniam ita mandavit Papa, quòd si altera Partium nollet quòd ipsi Judices causam terminarent, causam instructam remitterent ad ipsum: aliàs non fuisset eis licitum recusare.

[i] *Hæc verba*, pro se, *desunt in antiquis.*

[k] Iste textus quotidie ad hoc allegatur, quòd socius Dignitate, ætate & receptionis tempore socium præcedit. Concordat Gloss. *in verb. contra majores. cap. lex. dist.* 2.

[l] Vide *l.* 1. *cum Glossa C. quæ & adversus* in Canonicas Sanctiones.

DUdum [f] ad Audientiam nostram quæstione perlata, quòd vacante Præpositura Colocen. [g] Ecclesiæ, in duo se vota Eligentium divisissent: causam Judicibus duximus committendam; [*Et infrà α.*] Ipsi verò Partes ad suam præsentiam convocarunt, receperunt testes, examinaverunt Eligentium conscientias, audiverunt allegationes utrimque. Et quoniam Præpositus Sancti Georgii, eorum sententiæ se asseruit nolle stare, processum ad Sedem Apostolicam destinarunt [h]. *Et infrà.* Cúmque nuntii Præpositi Sanctorum Apostolorum statuto termino ad præsentiam nostram accessissent, Præpositus Sancti Georgii nec venit, nec pro [i] se misit idoneum Responsalem. *Et infrà.* Gestis igitur Judicum diligenter inspectis, invenimus quòd pro Præposito Sanctorum Apostolorum autoritas, pro Præposito verò Sancti Georgii numerus Eligentium faciebat, cùm primus à quatuordecim tum Personis, tum Canonicis, qui alios Dignitate, ætate & tempore præcedebant [k]; secundus verò à viginti quatuor fuisset electus. [*Et infrà β.*] † Cùm autem allegationes pro eodem Præposito Sancti Georgii coram Judicibus ipsis propositæ, nobis non fuerint præsentatæ, propter quod non potuimus scire per nos, quid objecerit, vel quid responderit ad objecta, sicque causa remissa non fuit sufficienter instructa; ad definitivam sententiam non duximus procedendum, sed decisionem causæ ipsius Judicibus communibus sub hac forma, ut vel si notorium [l] esset, vel per ea quæ jam dicta erant, constaret quòd Præpositus Sancti Georgii Electionis tempore pateretur, vel in Ordinibus, vel in scientia, vel in ætate defectum, qui eum juxta Canonum Sanctiones [m] impediret ad hujusmodi Officium promoveri; ei (non obstante ipsius absentia corporali) silentium imponentes, Præposito Sanctorum Apostolorum Præposituram adjudicarent eamdem: alioquin (cùm in eum non solùm plures, sed duæ penè partes convenerint, & impedimentis cessantibus appareat quòd eum bono zelo elegerint) Præpositi Sanctorum Apostolorum Electione cassata, Electionem confirmarent ipsius, & ei facerent tamquam Præposito responderi.

[α *Ut auditis quæ proponerentur hinc inde, si de Partium procederet voluntate, definitivam sententiam promulgarent, alioquin causam sufficienter instructam ad nostram remitterent Audientiam, aut. Ap. statuentes Partibus terminum competentem, quo per se vel per idoneos Responsales ad Se. Ap. accederent sententiam receptur.*]

[β *Objiciebatur autem Præposito S. Georgii minor scientia, defectus ætatis, & quòd in minoribus erat Ordinibus constitutus. Unde cum Præposituræ illi esset Archidiaconatus annexus, nondum erat ei Dignitas conferenda, ratione cujus cogebatur infra prefixum à Canonibus spatium in Diaconum promoveri. Proponebatur autem pro altero, quòd erat vir ætate, scientiâ & moribus commendandus. Unde meliori ducti zelo propter hoc Electores ipsius in eum se consensisse fuerant convenisse, & non solum sui, sed etiam quidam alterius Electores eum prudentiorem esse præsertim in spiritualibus asserebant, quamvis alium magis utilem maximè circa temporalia propter potentiam fuerint protestati.*]

XXIII. IDEM. Canonicis Maguntinensibus. [an. 1202. *Romæ in Germaniam.*]

Recipientes postulatum ad Ecclesiam tamquam institutum vel Administratorem, ante admissionem postulationis à Superiore factam, privati sunt potestate eligendi, & ad alios, licèt pauciores, devolvitur potestas eligendi: & si omnes privati sunt, devolvitur ad Papam in Ecclesiis Cathedralibus. H. d. secundùm principaliorem intellectum, qui magis congruit literæ.

[m] *Cap.* 8. *eod. tit. in* III. *Compil.*

BOnæ [n] memoriæ Maguntinensi Archiepiscopo viam universæ carnis ingresso, & quibusdam petentibus [31] Wor-

[n] *Vide l. si vero, §. qui pro vel. cum Glos. in verb. evidenti. sund. ff. qui satisd. cog. & l. ea quidem. C. de accus.*

[o] Concord. text. *in l. auxilium ff. de min. & in l. fin. §. sin verò postquam. C. de jur. delib.*

[p] Vide *l. si vero, §. qui pro vel. cum Glos. in verb. evidenti. sund. ff. qui satisd. cog. & l. ea quidem. C. de accus.*

[q] *Dictio*, directa, *deest in antiquis.* Vide *l. actor. C. de probation. vi. q. ult. actor. & cap. quoniam. infrà de probat.*

[r] *Vox*, memorati, *deest in antiquis.*